

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ №14

София, 23 октомври 1997 г.

(обн., ДВ, бр. 100 от 31 октомври 1997 г.)

Конституционният съд в състав:

Председател: Живко Сталев

Членове: Асен Манов

Цанко Хаджистойчев

Станислав Димитров

Неделчо Беров

Стефанка Стоянова

Тодор Тодоров

Георги Марков

Маргарита Златарева

при участието на секретар-протоколита Енита Еникова разгледа в закрито заседание на 23 октомври 1997 г. конституционно дело №11 от 1997 г., докладвано от съдията Георги Марков.

Делото е образувано на 18 юли 1997 г. по искане на 50 народни представители от 38-о Народно събрание. Иска се установяване на противоконституционност на решението на Народното събрание от 11 юли 1997 г. (ДВ, бр. 56 от 1997 г.) за освобождаване на Милен Атанасов Вълков като генерален директор на Българската телеграфна агенция (БТА) и избиране на Панайот Владимиров Денев за генерален директор на БТА.

В обстоятелствената част на искането се поддържа, че решението е прието в нарушение на чл. 56 от Конституцията, защото генералният директор Милен Вълков не е допуснат в пленарната зала и изслушан от народните представители при обсъждане на предложението за освобождаването му. Така е нарушено конституционното му право на защита, визирано в цитираната по-горе конституционна разпоредба. Сочи се също, че атакуваното решение на парламента е в нарушение и на чл. 67, ал. 2 от Конституцията. Според вносителите това е така, защото освобождаването на генералния директор на БТА и избирането на новия генерален директор е извършено с едно решение и с едно гласуване. Отнета е възможността на депутатите да изразят волята си свободно и в съответствие със своята съвест и убеждения поотделно по двата въпроса.

С определение от 31 юли 1997 г. искането на групата народни представители е допуснато за разглеждане по същество. Със същото определение като заинтересувани страни по делото са конституирани Народното събрание, президентът на Република България, Министерският съвет, БТА, Милен Атанасов Вълков, Панайот Владимиров Денев, Гражданският форум "Свободно слово", Съюзът на българските журналисти и Центърът за независима журналистика. В изпълнение на предоставената им възможност писмено становище по искането са изразили Народното събрание, Министерският съвет, БТА, Милен Атанасов Вълков, Гражданският форум "Свободно слово" и Съюзът на българските журналисти.

В становищата на Народното събрание, Министерския съвет, БТА и Гражданския форум "Свободно слово" се настоява за отхвърляне на искането като неоснователно. Сочи се, че атакуваното решение на Народното събрание е в съответствие с § 6 от Преходните и заключителните разпоредби на Конституцията, а на Милен Вълков е дадена възможност да изложи защитата си пред парламентарната комисия по културата и медиите.

Милен Вълков и Съюзът на българските журналисти подкрепят искането и поддържат, че с недопускането на генералния директор на БТА в пленарна зала на Народното събрание е нарушено конституционното му право на защита по чл. 56 от Конституцията.

Конституционният съд след преценка на доводите, изтъкнати в искането и становищата на заинтересуваните страни, и представените по делото писмени доказателства приема следното:

Според § 6 от Преходните и заключителните разпоредби на Конституцията правната уредба на БТА трябва да стане със закон, като дотогава Народното събрание следва да осъществява правомощията, които Великото народно събрание има по отношение на този национален институт. От тази конституционна разпоредба произтича и правото на Народното събрание временно, до приемането на съответен закон, да избира и освобождава генералния директор на БТА. (Такъв закон все още не е приет въпреки изискването на §3, ал. 3 от Преходните и заключителните разпоредби на Конституцията това да стане в тригодишен срок от приемането ѝ. Материята е уредена с Решение на Народното събрание за приемане на статута на БТА - ДВ, бр. 56 от 1994 г.)

Решението на Народното събрание за освобождаване на генералния директор на БТА е публичноправен акт, който дава неизбежни отражения и в личностен план (чест, достойнство, добро име, трудовоправни последици).

Щом възникне заплахата за определен законен интерес, се поражда и конституционното право на съответна защита, гарантирана на гражданите с чл. 56 от Конституцията. Правото на защита по чл. 56 от Конституцията има всеобщ, универсален характер. Като основно право на гражданите то е неотменимо - чл. 57, ал. 1 от основния закон. Разпоредбата на чл. 56 от Конституцията може да действа и самостоятелно като последна защитна възможност, щом други не са предвидени. Правото на защита по този текст може да има различни проявни форми, в това число и обяснения и

изслушване на гражданите, чиито права и законни интереси са застрашени от различни държавни органи и институции. Това се приема и в Решение №3 по к. д. №1 от 1994 г.

При освобождаването на Милен Вълков като генерален директор на БТА липсва нарушение на чл. 56 от Конституцията. Това е така, тъй като на своето заседание на 9 юли 1997 г. Комисията по културата и медиите на Народното събрание му е дала възможност да изрази становище и представи доводи и доказателства в своя защита, което е сторил. Постоянните комисии на Народното събрание подпомагат дейността на същото, упражняват от негово име парламентарен контрол, извършват проучвания и анкети, канят длъжностни лица и граждани да им предоставят необходимите сведения и документи - чл. 79, ал. 2 и 3 и чл. 80 от Конституцията. С оглед на изложеното не може да се приеме, че недопускането на Милен Вълков в пленарната зала на Народното събрание води до нарушаване на Конституцията. Конституционното му право на защита е осъществено и по отношение на самото решение на парламента като акт от естество да засегне законните му права и интереси. То е реализирано чрез сезиране на Конституционния съд от 50 народни представители, поискали неговата отмяна, както и чрез конституирането му като заинтересувана страна по образуваното конституционно дело. Що се касае до това, дали той е освободен от поста генерален директор на БТА, целесъобразно или не, правилно или не, то този въпрос е изцяло предоставен на преценка на Народното събрание до приемането на закон за БТА.

Обстоятелството, че освобождаването на генералния директор на БТА и избирането на нов генерален директор е извършено с едно решение и едно гласуване, не води до нарушаване на чл. 67, ал. 2 от Конституцията. По отношение на решенията на Народното събрание няма конституционни разпоредби, които да определят специален ред за тяхното гласуване и приемане. Те могат да бъдат взети така, както Народното събрание прецени

- Решение №12 по к. д. №19 от 1992 г. (В пленарната зала никой от народните представители не е предложил въпросното решение да бъде гласувано по друг начин и то е прието според тяхната съвест и убеждение.)

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България Конституционният съд

РЕШИ:

Отхвърля искането на групата от 50 народни представители от 38-о Народно събрание за установяване на противоконституционност на решението на Народното събрание от 11.07.1997 г. (ДВ, бр. 56/15.07.1997 г.) за освобождаване на Милен Атанасов Вълков като генерален директор на Българската телеграфна агенция и избиране на Панайот Владимиров Денев за генерален директор на Българската телеграфна агенция.

Председател: Живко Сталев